31964L0433

121/2012 *EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS* 1964 7 29

TARYBOS DIREKTYVA

1964 m. birželio 26 d.

dėl sveikatos problemų, turinčių įtakos Bendrijos vidaus prekybai šviežia mėsa

(64/433/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 43 ir 100 straipsnius,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ([1]),

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

kadangi Tarybos reglamentas Nr. 20 ([3]) dėl laipsniško bendro kiaulienos rinkos organizavimo jau galioja, ir turi būti priimtas panašus reglamentas dėl galvijienos;

kadangi Tarybos reglamentas Nr. 20 daugelį tradicinių apsaugos priemonių pasienyje pakeičia vienoda sistema, visų pirma skirta Bendrijos vidaus prekybai palengvinti; kadangi reglamentas, kuris turi būti priimtas dėl galvijienos, turi taip pat prisidėti prie kliūčių tokiai prekybai panaikinimo;

kadangi, kol Bendrijos vidaus prekybai trukdo valstybių narių skirtingi sveikatos reikalavimai, susiję su mėsa, pirmiau minėtų reglamentų įgyvendinimas neturės pageidaujamo poveikio;

kadangi tam, kad šie skirtumai būtų pašalinti, valstybių narių sveikatos nuostatos turi būti suderintos su jau priimtais arba dar ruošiamais reglamentais dėl laipsniško bendro rinkų organizavimo;

kadangi svarbiausias šio derinimo tikslas turi būti suvienodinti sveikatos reikalavimus, taikomus skerdyklose ir mėsos išpjaustymo įmonėse esančiai bei saugojamai ir gabenamai mėsai; kadangi valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų būti atsakingos už skerdyklų bei mėsos išpjaustymo įmonių, iš kurių mėsa patenka į Bendrijos vidaus rinką ir kurios atitinka šios direktyvos reikalavimus, patvirtinimą ir garantuoti tokio patvirtinimo sąlygų laikymąsi; be to, kadangi taip pat turėtų būti numatyta, kad valstybės narės tvirtintų šaldymo saugyklas;

kadangi geriausias įrodymas paskirties šalies kompetentingoms institucijoms, kad mėsos siunta atitinka šios direktyvos nuostatas, yra eksportuojančios šalies oficialiai paskirto veterinarijos gydytojo išduotas sveikatos sertifikatas; kadangi toks sertifikatas turi būti gabenamas kartu su mėsos siunta iki jos paskirties vietos;

kadangi valstybėms narėms turi būti suteikta teisė uždrausti įsileisti į savo teritoriją mėsą, jei nustatoma, kad ji netinka maistui arba neatitinka Bendrijos sveikatos nuostatų;

kadangi siuntėjui, jo paties arba jo atstovo prašymu, turėtų būti leista susigrąžinti mėsą, nebent dėl priežasčių, susijusių su sveikatos reikalavimais, to daryti nebūtų galima;

kadangi uždraudimo arba apribojimo atveju siuntėjui arba jo atstovui, o kai kuriais atvejais ir eksportuojančios šalies kompetentingoms institucijoms turi būti pranešamos tokio sprendimo priežastys, kad jie žinotų, kodėl buvo taikomos tokios priemonės;

kadangi, kilus ginčui tarp siuntėjo ir paskirties valstybės narės institucijos dėl uždraudimo arba apribojimo pagrįstumo, siuntėjui turi būti suteikta teisė gauti veterinarijos specialisto, kurį jis gali pasirinkti iš Komisijos sudaryto veterinarijos ekspertų vertinimo komisijos sąrašo, išvadą;

([1]) OL 134, 1962 12 14, p. 2871/62.
([2]) OL 121, 1964 7 29, p. 2028/64.
([3]) OL 30, 1962 4 20, p. 945/62.

tačiau kadangi turėtų būti numatyta skubi Bendrijos procedūra ginčams tarp valstybių narių dėl skerdyklų arba mėsos išpjaustymo įmonių patvirtinimo pagrįstumo spręsti;

kadangi kai kuriose srityse, kur susiduriama su specifinėmis problemomis, valstybių narių nuostatos negali būti suderintos, kol neatliktas išsamesnis tyrimas;

kadangi gyvulių sveikatos nuostatos, reglamentuojančios prekybą gyvais gyvuliais ir mėsa, bus kitų Bendrijos direktyvų objektas; kadangi dabar reikėtų pradėti derinti šiose srityse taikomas nacionalines nuostatas, nustatant sąlygas, pagal kurias valstybės narės gali uždrausti arba apriboti mėsos įvežimą į jų teritoriją dėl gyvulių sveikatos, arba numatant konsultavimo procedūrą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Ši direktyva taikoma Bendrijos vidaus prekybai šviežia mėsa šių rūšių naminių gyvulių: galvijų, kiaulių, avių ir ožkų bei neporakanopių.

2. Visos šių gyvulių dalys, kurios yra tinkamos maistui, laikomos mėsa.

3. Visa mėsa, kuriai nebuvo taikomas koks nors išsaugojimo būdas, laikoma šviežia mėsa; tačiau atšaldyta bei užšaldyta mėsa šioje direktyvoje taip pat laikoma šviežia mėsa.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

a) „skerdena“ yra visas paskersto gyvulio kūnas nuleidus kraują, išėmus vidurius, pašalinus tešmenį (karvių), nulupus odą (išskyrus kiaules), atskyrus galvą ir galūnes, nupjautas ties riešu ir čiurna;

b) „subproduktai“ yra šviežia mėsa, išskyrus a punkte apibrėžtą skerdeną;

c) „vidaus organai“ yra krūtinės, pilvo ir dubens ertmių organai, įskaitant trachėją ir stemplę;

d) „oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas“ yra valstybės narės centrinės kompetentingos institucijos paskirtas veterinarijos gydytojas;

e) „eksportuojanti šalis“ yra valstybė narė, iš kurios šviežia mėsa siunčiama į kitą valstybę narę;

f) „paskirties šalis“ yra valstybė narė, į kurią šviežia mėsa siunčiama iš kitos valstybės narės.

3 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad iš jos teritorijos į kitos valstybės narės teritoriją bus siunčiama tik tokia šviežia mėsa, kuri, nepažeidžiant 8 straipsnio nuostatų, atitinka šiuos reikalavimus:

a) buvo gauta skerdykloje, patvirtintoje ir prižiūrimoje pagal 4 straipsnio 1 dalies reikalavimus;

b) jos gabalai, mažesni už 6 straipsnio 1 dalies A skirsnio a punkto nurodytus ketvirčius, buvo supjaustyti mėsos išpjaustymo įmonėje, patvirtintoje bei prižiūrimoje pagal 4 straipsnio 1 dalies reikalavimus;

c) yra paskersto gyvulio, kurį *ante mortem* patikrino oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas pagal I priedo IV skyriaus nuostatas ir pripažino sveiku;

d) buvo apdorota patenkinamomis higienos sąlygomis, laikantis I priedo V skyriaus nuostatų;

e) buvo patikrinta *post mortem* oficialiai paskirto veterinarijos gydytojo pagal I priedo VI skyriaus nuostatas, ir joje nebuvo pastebėta jokių pakitimų, išskyrus prieš pat skerdimą atsiradusius trauminius pažeidimus arba lokalizuotus ydingus darinius ar pakitimus, jeigu yra nustatoma (jei reikia, ir laboratoriniais tyrimais), kad dėl šių pažeidimų, ydingų darinių ar pakitimų skerdena arba subproduktai nėra netinkami maistui arba pavojingi žmonių sveikatai;

f) yra antspauduota, kaip nurodoma I priedo VII skyriuje;

g) kaip reikalauja I priedo VIII skyriaus nuostatos, į paskirties šalį vežama kartu su sveikatos sertifikatu;

h) laikantis I priedo IX skyriaus reikalavimų, atlikus *post mortem* patikrinimą, yra saugoma patenkinamomis higienos sąlygomis skerdyklose bei mėsos išpjaustymo įmonėse, patvirtintose ir prižiūrimose pagal 4 straipsnio 1 dalies reikalavimus, arba patvirtintuose ir prižiūrimuose šaldymo saugyklose, kaip nurodyta 4 straipsnio 4 dalyje;

i) laikantis I priedo X skyriaus reikalavimų, gabenama į paskirties šalį patenkinamomis higienos sąlygomis.

2. Oficialiai paskirtam veterinarijos gydytojui šio straipsnio 1 dalies e punkte nurodyto *post mortem* patikrinimo metu fizines užduotis gali padėti atlikti specialiai apmokyti padėjėjai.

Komisija, pasitarusi su valstybėmis narėmis, gali nustatyti išsamias taisykles, reglamentuojančias tokią pagalbą.

3. Bendrijos vidaus rinkoje neprekiaujama:

a) šviežia kuilių ir kuilių kriptorchidų mėsa;

b) šviežia mėsa, kuri buvo apdorota naudojant natūralias arba dirbtines dažančias medžiagas, išskyrus tas, kurios naudojamos antspaudavimui, nurodytam I priedo VII skyriuje;

c) šviežia mėsa tų gyvulių, kuriems buvo nustatyta kurios nors formos tuberkuliozė arba kurioje rastas vienas ar daugiau gyvų arba žuvusių cisticerkoidų;

d) tomis skerdenos arba subproduktų dalimis, kuriose rasta trauminių pažeidimų, atsiradusių prieš pat skerdimą, ydingų darinių arba pakitimų, nurodytų 3 straipsnio 1 dalies e punkte;

e) krauju, kuris buvo chemiškai apdorotas siekiant išvengti krešėjimo.

4 straipsnis

1. Valstybės narės, kurios teritorijoje yra skerdykla arba mėsos išpjaustymo įmonė, kompetentinga centrinė institucija užtikrina, kad 3 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose numatytas patvirtinimas bus suteikiamas tik tuo atveju, jei laikomasi I priedo I, II ir III skyrių nuostatų.

Kompetentinga centrinė institucija garantuoja, kad šių nuostatų laikymąsi nuolat prižiūrės oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas; ji taip pat garantuoja, kad patvirtinimas bus atšauktas, kai šių nuostatų nebus laikomasi.

2. Visos patvirtintos skerdyklos ir mėsos išpjaustymo įmonės įtraukiamos į atskirus sąrašus, kiekvienai skerdyklai bei mėsos išpjaustymo įmonei paskiriant veterinarinio patvirtinimo numerį. Kiekviena valstybė narė perduoda patvirtintų skerdyklų ir mėsos išpjaustymo įmonių sąrašą bei jų veterinarinio patvirtinimo numerius kitoms valstybėms narėms ir Komisijai ir, jei reikia, informuoja jas apie visokį patvirtinimo atšaukimą.

3. Jei, valstybės narės nuomone, kitos valstybės narės skerdykloje arba mėsos išpjaustymo įmonėje nesilaikoma arba jau nebesilaikoma patvirtinimą reglamentuojančių nuostatų, apie tai ji praneša tos valstybės kompetentingai centrinei institucijai. Ši imasi visų reikiamų priemonių ir informuoja kitos valstybės narės kompetentingą centrinę instituciją apie priimtus sprendimus bei tokių sprendimų pagrįstumą.

Jei kita valstybė narė baiminasi, kad nebuvo imtasi reikiamų priemonių, arba kad tos priemonės yra nepakankamos, apie tai ji gali pranešti Komisijai, o ši stengiasi sužinoti vieno arba kelių veterinarijos ekspertų nuomonę. Jei Komisija, atsižvelgusi į tokią nuomonę, nustato, kad patikrinimą reglamentuojančių nuostatų nesilaikoma arba jau nebesilaikoma, ji įpareigoja valstybes nares laikinai uždrausti įsileisti į savo teritoriją šviežią mėsą, atvežtą iš tokios skerdyklos arba tokios mėsos išpjaustymo įmonės.

Už patvirtinimą atsakingos valstybės narės prašymu Komisija panaikina tokį įpareigojimą po to, kai gauna tolesnę nuomonę iš vieno arba kelių veterinarijos ekspertų ir įsitikina, kad patvirtinimas vėl yra pagrįstas.

Veterinarijos ekspertai gali būti bet kurios valstybės narės piliečiai, išskyrus ginče dalyvaujančią valstybę narę.

Komisija, pasitarusi su valstybe nare, nustato bendrąsias šios straipsnio dalies taikymo taisykles, ypač tas, kurios susijusios su veterinarijos ekspertų paskyrimu ir su tvarka, kurios jie privalo laikytis pateikdami savo nuomonę.

4. Šaldymo saugyklose laikomą mėsą, net ir tuo atveju, jei tos saugyklos nėra pačiose skerdyklose, prižiūri oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas.

Valstybės narės, kurios teritorijoje yra šaldymo saugykla, kompetentinga centrinė institucija yra atsakinga už to saugyklos patvirtinimą, šviežios mėsos saugojimą ir patvirtinimo atšaukimą.

5 straipsnis

1. Nepažeisdama įgaliojimų, reiškiamų 4 straipsnio 3 dalies antrosios pastraipos antruoju sakiniu, valstybė narė gali uždrausti prekiauti jos teritorijoje šviežia mėsa, jei:

a) paskirties šalyje atliekamo veterinarinio patikrinimo metu nustatoma, kad tokia mėsa netinka maistui;

arba

b) nesilaikoma 3 straipsnio nuostatų.

2. Sprendimais, priimtais pagal šio straipsnio 1 dalį siuntėjo arba jo atstovo prašymu, suteikiama teisė sugrąžinti šviežią mėsą, jei tai neprieštarauja sveikatos reikalavimams.

3. Apie šiuos sprendimus ir jų pagrįstumą turi būti pranešama siuntėjui arba jo atstovui. Siuntėjo prašymu apie šiuos sprendimus jam turi būti pranešama iš anksto raštu, nurodant, kokius skundus dėl tokių sprendimų reglamentuoja galiojantys įstatymai ir kokia forma bei kada jie turi būti pateikti.

4. Jei tokie sprendimai yra pagrįsti užkrečiamos arba infekcinės ligos diagnozavimu, gedimu, pavojingu žmogaus sveikatai, arba rimtu šios direktyvos nuostatų pažeidimu, apie sprendimus ir jų pagrįstumą nedelsiant pranešama ir eksportuojančios šalies kompetentingai centrinei institucijai.

6 straipsnis

1. Nepažeidžiant 3 straipsnio 3 dalies ir dar neįsigaliojus Europos ekonominės bendrijos priimtoms nuostatoms, ši direktyva neturi poveikio valstybių narių nuostatoms:

A. kurios draudžia arba riboja įvežti į savo teritoriją:

a) skerdenos gabalus, išskyrus:

1) galvijų –

— perpus ir ketvirčiais sukapotą skerdeną;

2) kiaulių –

— perpus ir ketvirčiais sukapotą skerdeną,

— sveikus kumpius su kaulais,

— sveikas mentes su kaulais,

— nugaros ir juosmens raumenis su kaulais,

— taukus,

— krūtines.

Trijose paskutinėse įtraukose nurodyti gabalai turi sverti ne mažiau kaip 3 kg;

b) nuo skerdenos atskirtus subproduktus;

c) šviežią neporakanopių mėsą.

B. susijusioms su 4 straipsnio 4 dalyje nurodytomis šaldymo saugyklų patvirtinimo sąlygomis ir visokiu šio patvirtinimo atšaukimu;

C. susijusioms su skyrimu skerdžiamiems galvijams tokių medžiagų, kaip antai: antibiotikai, estrogenai, tirostatikai arba mėsą minkštinančios medžiagos, kurių paveikta šviežia mėsa gali tapti pavojinga arba kenksminga žmonių sveikatai;

D. susijusioms su kitų medžiagų pridėjimu į šviežią mėsą ir jos apdorojimu jonizuojančiais arba ultravioletiniais spinduliais.

2. Ši direktyva neturi poveikio valstybių narių nuostatoms dėl trichinų nustatymo šviežioje kiaulienoje.

7 straipsnis

1. Ši direktyva neturi įtakos valstybių narių galiojančiuose įstatymuose numatytai teisei apskųsti sprendimus, kuriuos priima kompetentingos institucijos, remdamosi šia direktyva.

2. Siuntėjui, kurio šviežia mėsa, remiantis 5 straipsnio 1 dalimi, negali būti prekiaujama rinkoje, visos valstybės narės suteikia teisę gauti veterinarijos eksperto nuomonę. Kiekviena valstybė narė garantuoja, kad, prieš kompetentingai institucijai imantis kokių nors priemonių, pvz., mėsos sunaikinimo, veterinarijos ekspertams bus suteikta galimybė nustatyti, ar laikytasi 5 straipsnio 1 dalies sąlygų.

Veterinarijos ekspertas turi būti valstybės narės, tačiau ne eksportuojančios ir ne paskirties šalies pilietis.

Komisija valstybių narių pasiūlymu sudaro veterinarijos ekspertų, kuriems gali būti nurodyta suformuluoti tokią nuomonę, komisiją. Pasitarusi su valstybėmis narėmis, ji nustato bendrąsias taisykles, ypač reglamentuojančias šios nuomonės formulavimo tvarką.

8 straipsnis

1. Nepažeidžiant šio straipsnio 2–4 dalių, gyvulių sveikatą reglamentuojančios valstybių narių nuostatos, susijusios su prekyba gyvais gyvuliais ir šviežia mėsa, taikomos tol, kol įsigalios priemonės, kurias šioje srityje priima Europos ekonominė bendrija.

2. Jei, įvežus į valstybės narės teritoriją šviežią mėsą iš kitos valstybės narės, joje gali kilti gyvulių ligų išplitimo pavojus, ta valstybė narė gali imtis tokių priemonių:

a) kitoje valstybėje narėje kilus epizootinės ligos protrūkiui, laikinai uždrausti arba apriboti mėsos įvežimą iš ligos apimtų tos valstybės narės zonų;

b) jei epizootinė liga plačiai išplinta arba kyla kurios nors kitos pavojingos užkrečiamosios ar infekcinės gyvulių ligos protrūkis, laikinai uždrausti arba apriboti mėsos įvežimą iš visos tos valstybės narės teritorijos.

3. Apie priemones, kurių valstybė narė ėmėsi remdamasi šio straipsnio 2 dalimi, bei apie tikslias jų priežastis per dešimt darbo dienų turi būti pranešama kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

4. Jei suinteresuota valstybė narė yra tos nuomonės, kad šio straipsnio 2 dalyje minimas draudimas arba apribojimas yra nepagrįstas, ji gali kreiptis į Komisiją prašydama nedelsiant pradėti diskusiją.

9 straipsnis

Jei, įsigaliojus šiai direktyvai, Bendrijos nuostatos, reglamentuojančios šviežios mėsos importavimą iš trečiųjų šalių, nėra taikomos arba laukiant, kol jos bus pradėtos taikyti, nacionalinės nuostatos dėl importo iš šių šalių neturi būti palankesnės už tas, kurios reglamentuoja Bendrijos vidaus prekybą.

10 straipsnis

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per dvylika mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą ir jos priedus, ją įgyvendina ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

11 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1964 m. birželio 26 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

C. HEGER

I PRIEDAS

I SKYRIUS

Skerdyklų patvirtinimo sąlygos

1. Skerdyklose turi būti:
   a) tinkami aptvarai gyvuliams laikyti;
   b) pakankamai erdvios skerdimo patalpos, kad darbą būtų galima atlikti patenkinamai, ir jose speciali vieta kiaulėms skersti;
   c) patalpa skrandžiams ir žarnoms išimti ir išvalyti;
   d) patalpa viduriams ir žarnoms išdoroti;
   e) atskiros patalpos taukams, odoms, ragams ir kanopoms laikyti;
   f) rakinamos patalpos, specialiai skirtos sergantiems arba įtariamiems sergant gyvuliams laikyti, tokiems gyvuliams skersti, sulaikytai mėsai ir konfiskuotai mėsai laikyti;
   g) pakankamai erdvios atšaldymo arba šaldymo patalpos;
   h) tinkamai įrengta rakinama patalpa, skirta tik veterinarijos tarnybai; kambarys, kuriame yra tinkama įranga trichinoskopijos tyrimams atlikti, kai šie tyrimai privalomi;
   i) persirengimo kambariai, praustuvai, dušai ir nuskalaujami tualetai; tualetų durys neturi atsidaryti tiesiai į darbo patalpas; į praustuvus turi būti tiekiamas karštas ir šaltas vanduo; šalia jų turi būti priemonių rankoms valyti ir dezinfekuoti bei vienkartinių rankšluosčių; praustuvai turi būti šalia tualetų;
   j) priemonės, leidžiančios bet kuriuo metu veiksmingai atlikti šioje direktyvoje numatytus veterinarinius patikrinimus;
   k) įėjimo į skerdyklą ir išėjimo iš jos kontrolės pultai;
   l) tinkama pertvara tarp užterštų ir švarių pastato dalių;

m) patalpose, kur tvarkoma mėsa:

— vandeniui nelaidi grindų danga, lengvai valoma ir dezinfekuojama, nepūnanti, truputį nuožulni, su įrengta vandens nuleidimo sistema, kad skysčiai nutekėtų į surinkimo šulinėlius, kuriuose įtaisytos grotelės ir sietai,

— lygios sienos, kurių danga šviesi spalvota plaunama arba kurios nudažytos mažiausiai iki 3 m aukščio; kampai suapvalinti;

n) tinkamas vėdinimas ir gerai sugeriami garai tose patalpose, kur tvarkoma mėsa;

o) tinkamas natūralus arba dirbtinis neiškreipiantis spalvų apšvietimas tuose kambariuose;

p) pakankamos padidinto slėgio ir tik geriamojo vandens atsargos;

q) pakankamos karšto vandens atsargos;

r) higienos reikalavimus atitinkanti nuotekų išleidimo sistema;

s) tam tikri įrenginiai darbo patalpose, skirti rankoms bei įrankiams valyti ir dezinfekuoti;

t) įrenginiai, leidžiantys apsvaigintą gyvulį doroti pakabintą; jei oda lupama pakabinus ant metalinių rėmų, jie turi būti pagaminti iš antikorozinių medžiagų ir pakabinti pakankamai aukštai, kad skerdena nesiliestų su grindimis;

u) skerdenų pakabinimo ir vežimo takai tolesniam mėsos tvarkymui;

v) priemonės, apsaugančios nuo vabzdžių ir graužikų;

w) įrankiai ir darbo įranga, ypač konteineriai, iš antikorozinių medžiagų ir lengvai valomi bei dezinfekuojami;

x) specialiai mėšlui skirta vieta;

y) vieta ir atitinkami įrenginiai, skirti transporto priemonėms valyti ir dezinfekuoti.

II SKYRIUS

Mėsos išpjaustymo įmonių patvirtinimo sąlygos

2. Mėsos išpjaustymo įmonėse turi būti:

a) patalpos mėsai pjaustyti, sienomis atskirtos nuo kitų patalpų;

b) pakankamai didelės šaldymo patalpos;

c) tinkamai įrengtas rakinamas kambarys, skirtas tik veterinarijos tarnybai;

d) persirengimo kambariai, praustuvai, dušai ir nuskalaujami tualetai; tualetų durys neturi atsidaryti tiesiai į darbo patalpas; į praustuvus turi būti tiekiamas karštas ir šaltas vanduo; šalia jų turi būti rankų valymo ir dezinfekavimo priemonių ir vienkartinių rankšluosčių; praustuvai turi būti šalia tualetų;

e) mėsos išpjaustymo patalpose:

— vandeniui nelaidi grindų danga, lengvai valoma ir dezinfekuojama, nepūnanti, truputį nuožulni, su įrengta vandens nuleidimo sistema, kad skysčiai nutekėtų į surinkimo šulinėlius, kuriuose įtaisytos grotelės ir sietai,

— lygios sienos, kurių danga šviesi spalvota plaunama arba kurios nudažytos mažiausiai iki 2 m aukščio; kampai suapvalinti;

f) šaldymo įranga mėsos išpjaustymo patalpose, kad būtų palaikoma pastovi, ne aukštesnė kaip + 7 °C mėsos vidaus temperatūra;

g) tinkamas vėdinimas mėsos išpjaustymo patalpose;

h) tinkamas natūralus arba dirbtinis, spalvų neiškreipiantis apšvietimas tose patalpose;

i) pakankamos padidinto slėgio ir tik geriamojo vandens atsargos;

j) pakankamos karšto vandens atsargos;

k) higienos reikalavimus atitinkanti nuotekų išleidimo sistema;

l) tam tikri įrenginiai mėsos išpjaustymo patalpose, skirti rankoms bei įrankiams valyti ir dezinfekuoti;

m) priemonės, apsaugančios nuo vabzdžių ir graužikų;

n) instrumentai ir darbo įranga, pvz., antikoroziniai stalai su ištraukiamomis pjaustymo lentomis, konteineriai, konvejerių diržai ir pjūklai iš antikorozinių medžiagų, lengvai valomi bei dezinfekuojami.

III SKYRIUS

Skerdyklų ir mėsos išpjaustymo įmonių personalo, patalpų ir įrenginių higiena

3. Personalas, patalpos bei įrenginiai turi būti visiškai švarūs:

a) darbuotojai visų pirma turi dėvėti švarius darbo drabužius, galvos apdangalus ir, jei reikia, apykakles. Asmenys, kurie lietėsi su sergančiais gyvuliais arba užkrėsta mėsa, privalo tuoj pat kruopščiai nusiplauti karštu vandeniu rankas iki alkūnių, o paskui jas išdezinfekuoti. Rūkyti darbo patalpose ir saugyklose draudžiama;

b) katės, šunys ir naminiai gyvuliai neturi patekti į skerdyklas arba mėsos išpjaustymo įmones. Graužikai, vabzdžiai ir kitokie kenkėjai turi būti nuolat naikinami;

c) įrenginiai ir įrankiai, naudojami dorojant mėsą, turi būti švarūs ir tvarkingi. Jie turi būti kruopščiai valomi ir dezinfekuojami keletą kartus per dieną, darbo dienos pabaigoje ir prieš kiekvieną panaudojimą, jei buvo suteršti, o ypač ligas sukeliančiomis bakterijomis.

4. Patalpų, įrankių ir darbo įrangos negalima naudoti jokiems kitiems tikslams, išskyrus mėsos dorojimą. Mėsos pjaustymo įrankiai turi būti naudojami tik šiam tikslui.

5. Mėsa neturi tiesiogiai liestis su žeme.

6. Valymo, dezinfekavimo priemonės ir pesticidai turi būti naudojami taip, kad nepakenktų mėsai.

7. Asmenims, galintiems užkrėsti mėsą, ypač toliau išvardytiems, draudžiama ją doroti arba tvarkyti:

a) sergantiems arba įtariamiems sergant vidurių šiltine, A ir B paratifu, infekciniu enteritu (salmonelioze), dezinterija, infekciniu hepatitu, skarlatina arba nešiojantiems šių ligų užkratą;

b) sergantiems arba įtariamiems sergant užkrečiama tuberkuliozės forma;

c) sergantiems arba įtariamiems sergant užkrečiamomis odos ligomis;

d) tuo pačiu metu dirbantiems darbą, kuris gali sąlygoti mikrobų patekimą į mėsą;

e) tiems, kurių rankos sutvarstytos, išskyrus vandeniui nepralaidų tvarstį, kuris apsaugo šviežią ir neinfekuotą pirštо žaizdą.

8. Reikalaujama, kad bet kuris asmuo, dorojantis mėsą, pateiktų sveikatos pažymėjimą, įrodančią, jog nėra jokių kliūčių jam tokį darbą dirbti; ji atnaujinama kasmet bei kiekvieną kartą, kai to pareikalauja oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas; pažyma laikoma gydytojo žinioje.

IV SKYRIUS

***Ante mortem* veterinarinis patikrinimas**

9. *Ante mortem* gyvulių patikrinimas turi būti atliekamas tą dieną, kai jie atvežami į skerdyklą. Jei gyvulys buvo laikomas aptvare daugiau kaip dvidešimt keturias valandas, prieš pat skerdimą būtina vėl tikrinti.

10. Oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas privalo atlikti a*nte mortem* patikrinimą laikydamasis profesinių taisyklių ir esant tinkamam apšvietimui.

11. Patikrinimo metu turi būti nustatyta:

a) ar gyvuliai neserga kuria nors liga, kuria gali užsikrėsti žmonės ir gyvuliai, ir ar tam tikri požymiai ar gyvulių bendra būklė nerodo, jog jie gali susirgti;

b) ar jiems nebūdingi ligos arba bendros būklės sutrikimo požymiai, leidžiantys įtarti, kad jų mėsa gali būti netinkama maistui;

c) ar jie nėra išvargę arba susijaudinę.

12. Bendrijos vidaus prekybai šviežia mėsa draudžiama skersti šiuos gyvulius:

a) kuriems būdingi kurie nors iš 11 poskyrio a ir b punktuose išvardytų požymių;

b) kuriems nebuvo skirta pakankamai laiko, t. y. ne mažiau kaip dvidešimt keturios valandos, pailsėti, jei gyvuliai išvargę arba susijaudinę;

c) kuriems nustatyta kokia nors tuberkuliozės forma arba kurių reakcija į tuberkuliną yra teigiama, taigi sergantiems tuberkulioze.

V SKYRIUS

Gyvulių skerdimo ir mėsos išpjaustymo higiena

13. Į skerdimo patalpą atgabenti gyvuliai turi būti paskersti tuoj pat.

14. Turi būti nuleistas visas kraujas; maistui skirtas kraujas turi būti supilamas į visiškai švarius konteinerius. Jo negalima maišyti rankomis, o tik higienos reikalavimus atitinkančiais įrankiais.

15. Odą, išskyrus kiaulių, privaloma nulupti nedelsiant ir visą. Jei kiaulių oda nelupama, tuoj pat turi būti pašalinti šeriai.

16. Vidaus organai turi būti išimti tuoj pat; šis darbas turi būti baigtas ne vėliau kaip per pusvalandį nuo kraujo nuleidimo. Plaučiai, širdis, kepenys, inkstai, blužnis ir tarpuplautis gali būti atskirti nuo skerdenos arba palikti natūraliai prisijungę. Jei dalys atskiriamos, jas būtina sunumeruoti arba kokiu nors būdu paženklinti, kad būtų galima atpažinti, kuriai skerdenai jos priklauso; šis reikalavimas taip pat taikomas galvai, liežuviui, virškinamajam traktui ir visoms kitoms gyvulio dalims, kurias reikalaujama patikrinti. Iki apžiūros pabaigos minėtosios dalys turi būti šalia skerdenos. Visų rūšių gyvulių inkstai turi būti palikti natūraliai prisitvirtinę prie skerdenos, tačiau nuo jų pašalinami taukai.

17. Draudžiama valyti mėsą medžiagos skiaute bei prikimšti skerdeną.

18. Vienakanopių, kiaulių ir galvijų, išskyrus veršiukus, skerdenos turi būti pateiktos patikrinti perkirstos išilgai stuburo į dvi dalis. Kiaulių ir neporakanopių galvos taip pat perkertamos išilgai. Jei būtina tikrinant, oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas gali pareikalauti perkirsti išilgai bet kurią skerdeną.

19. Kol patikrinimas nesibaigė, draudžiama pjaustyti skerdeną arba pašalinti ar doroti kurią nors paskersto gyvulio dalį.

20. Sulaikytą arba konfiskuotą mėsą, skrandžius, žarnas, kailius, odas, ragus ir kanopas būtina kuo greičiau išnešti į specialias patalpas.

21. Supylus į tą patį konteinerį kelių gyvulių kraują, visas jo turinys laikomas netinkamu Bendrijos vidaus prekybai, jei bent vieno šios siuntos gyvulio mėsa buvo pripažinta netinkama maistui.

22. Tik mėsos išpjaustymo įmonėse galima smulkinti skerdenas į mažesnes dalis negu skerdenos pusė ar ketvirtis.

VI SKYRIUS

***Post mortem* veterinarinis patikrinimas**

23. Tuoj pat po skerdimo turi būti patikrintos visos gyvulio dalys, taip pat ir kraujas.

24. *Post mortem* patikrinimą turi sudaryti:

a) paskersto gyvulio vizualinis tikrinimas;

b) kai kurių organų, ypač plaučių, kepenų, blužnies, gimdos, tešmens ir liežuvio, apčiuopa;

c) organų ir limfmazgių pjūviai;

d) neįprastos konsistencijos, spalvos, kvapo ir, jei reikia, skonio tyrimas;

e) jei reikia, laboratorinis tyrimas.

25. Oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas visų pirma privalo ištirti:

a) kraujo spalvą, jo krešumą ir galimą svetimų medžiagų buvimą kraujyje;

b) galvą, gerklę, pažandikaulinius, retrofaringalinius ir paausinius limfmazgius (*Lnn. retropharyngiales, mandibulares* ir *parotidei*) bei tonziles; liežuvis atlaisvinamas, kad būtų galima nuodugniai apžiūrėti snukį ir ryklę. Po patikrinimo tonzilės turi būti pašalintos;

c) plaučius, trachėją, stemplę, bronchinius ir tarpuplaučio limfmazgius (*Lnn. bifurcationes, eparteriales* ir *mediastinales*), trachėją ir pagrindinius bronchų skyrius atveriant išilginiu pjūviu, o plaučius įpjaunant užpakaliniame trečdalyje, statmenai jų pagrindinėms ašims;

d) širdiplėvę ir širdį; širdis perpjaunama išilgai, kad atsivertų širdies skilveliai ir būtų perpjauta tarpskilvelinė pertvara;

e) diafragmą;

f) kepenis, tulžies pūslę ir tulžies latakus bei kepenų ir kasos limfmazgius (*Lnn. portales*);

g) skrandžio ir žarnų traktą, žarnų pasaitą, skrandžio ir žarnų pasaito limfmazgius (*Lnn. gastrici mesenterici, craniales* ir *caudales*);

h) blužnį;

i) inkstus ir jų limfmazgius (*Lnn. renales*) bei šlapimo pūslę;

j) krūtinplėvę ir pilvaplėvę;

k) lyties organus; karvių gimda atveriama išilginiu pjūviu;

l) tešmenį ir jo limfmazgius (*Lnn. supramammarii*); karvių tešmuo atveriamas ilgu, giliu pjūviu iki pat pieną išskiriančių ančių (*sinus lactiferes*);

m) bambos sritį ir jaunų gyvulių sąnarius; kilus abejonėms, ties bamba turi būti padarytas pjūvis ir atverti sąnariai.

Pirmiau minėti limfmazgai turi būti metodiškai atskiriami ir kuo ploniau susmulkinami palei jų pagrindines ašis.

Jei kyla abejonių, tokiu pačiu būdu įpjaunami šie limfmazgiai: paviršinis kaklo, priešmentinis (*Lnn. cervales superficiales*), pažastinis (*Lnn. axillares proprii et primae costae*), užkrūtinkaulinis (*Lnn. sternales craniales*), gilusis kaklo (*Lnn. cervicales profundi*), kostocervikalinis (*Lnn. costocervicales*), pakinklinis (*Lnn. poplitei*), kelio raukšlės (*Lnn. subiliaci*), sėdynkaulio (*Lnn. ischiatici*), klubų ir juosmens (*Lnn. iliaci et lumbales*).

Avių ir ožkų širdis atveriama ir galvos limfmazgiai įpjaunami tik kilus abejonėms.

26. Be to, oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas privalo metodiškai:

A. Tirti cisticerkozę:

a) vyresnių kaip šešių savaičių amžiaus galvijų apžiūrėdamas:

— liežuvį, išilgai įpjovęs apatinį raumenų paviršių, perdaug nepažeisdamas viso organo,

— stemplę, kuri turi būti atskirta nuo trachėjos,

— širdį, kuri turi būti ne tik įpjauta, kaip nurodyta 25 poskyrio d punkte, bet ir perpjauta iš dviejų priešingų taškų nuo prieširdžio auselės iki viršūnės, išorinius ir vidinius kramtomuosius raumenis, kurie perpjaunami dviem pjūviais, lygiagrečiais apatiniam žandikauliui, nuo jo apatinio kampo į viršutinį raumeninį intarpą,

— diafragmą, kurios raumeninė dalis turi būti atskirta nuo serozinės dalies,

— raumeninius skerdenos paviršius, kurie yra tiesiogiai matomi;

b) kiaulių:

— apžiūrėdamas tiesiogiai matomus raumenų paviršius, ypač šlaunų raumenis, pilvo sienelę, didžiuosius ir mažuosius juosmens raumenis, atskirtus nuo riebalinio audinio, diafragmos kojeles, tarpšonkaulinius raumenis, širdį, liežuvį ir gerklas.

B. Tirti galvijų, avių ir ožkų distomatozę, perpjovęs kepenų gastrinį paviršių, kad būtų galima apžiūrėti tulžies latakus, ir giliai įpjovęs ties uodeguotosios skilties pagrindu.

C. Tirti naporakanopių įnoses, atidžiai apžiūrėdamas trachėjos, gerklų, nosies ertmių, sinusų ir jų atšakų gleivines, prieš tai perkirtęs galvą ties vidurine arterijos plokštuma ir išpjovęs nosies pertvarą.

VII SKYRIUS

Antspaudavimas

27. Už antspaudavimą turi būti atsakingas oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas.

28. Antspaudas turi būti ovalo formos, 6,5 cm pločio ir 4,5 cm aukščio. Jame aiškiai įskaitomais rašmenimis turi būti pateikiama ši informacija:

— viršuje – eksportuojančios šalies pavadinimas didžiosiomis raidėmis,

— viduryje – skerdyklos veterinarinio patvirtinimo numeris,

— apačioje – viena iš šių santrumpų: CEE, EEG arba EWG.

Raidės turi būti 0,8 cm, skaičiai – 1 cm aukščio.

29. Skerdenos ženklinamos rašaliniu antspaudu taip, kaip nurodyta 28 dalyje:

— jei skerdena sveria daugiau kaip 60 kilogramų, turi būti antspauduojama kiekviena skerdenos pusė bent šiose vietose: išorinėje šlaunų, juosmens, nugaros, krūtinės, menčių ir krūtinplėvės pusėje,

— kitos skerdenos turi būti antspauduojamos mažiausiai keturiose vietose, ant menčių ir išorinėje šlaunų pusėje.

30. Galvos, liežuviai, širdys, plaučiai ir kepenys ženklinami rašaliniu antspaudu arba juose išdeginamos žymės taip, kaip nurodyta 28 dalyje. Tačiau antspauduoti avių ir ožkų liežuvius ir širdis neprivaloma.

31. Jei gabalai, gauti mėsos išpjaustymo įmonėse iš antspauduotų skerdenų, neturi antspaudo, jie ženklinami rašaliniu antspaudu arba išdeginta žyme taip, kaip nurodyta 28 dalyje, tačiau antspaudo viduryje vietoj skerdyklos veterinarinio patvirtinimo numerio nurodomas mėsos išpjaustymo įmonės numeris.

32. Kai į gabalus supjaustytos skerdenos arba subproduktai siuntoje yra supakuoti, 28 ir 31 dalyse nurodyti antspaudai turi būti dedami ant etiketės, kuri tvirtinama prie pakuotės, aiškiai matomoje vietoje.

Etiketėje turi būti nurodoma dar ir ši informacija:

— serijos numeris,

— gabalų arba subproduktų anatominis aprašas,

— gyvulių rūšys, kurioms šie gabalai arba subproduktai priklauso,

— kiekvienos pakuotės neto svoris.

Į pakuotės vidų turi būti įdedamas etiketės dublikatas.

33. Rašaliniam antspaudui gali būti naudojamas tik violetinis metilas.

VIII SKYRIUS

Sveikatos sertifikatas

34. Sveikatos sertifikato originalą, kuris turi būti gabenamas su mėsa iki paskirties šalies, privalo išduoti oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas krovimo metu. Jis turi būti išrašytas bent jau valstybine paskirties šalies kalba, ir jame turi būti nurodyta II priedo pavyzdyje pateikta informacija.

IX SKYRIUS

Saugojimas

35. Bendrijos vidaus prekybai skirta šviežia mėsa tuoj pat po *post mortem* patikrinimo turi būti atšaldyta ir palaikoma pastovi jos temperatūra: skerdenų ir gabalų – +7 °C, o subproduktų – +3 °C.

X SKYRIUS

Vežimas

36. Šviežia mėsa turi būti gabenama užplombuotomis transporto priemonėmis arba konteineriais, sukonstruotomis ir įrengtais taip, kad visą gabenimo laiką būtų palaikoma IX skyriuje nurodyta temperatūra.

37. Tokiai mėsai gabenti skirtos transporto priemonės turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) jų vidinis paviršius arba kuri nors kita dalis, kuri gali liestis su mėsa, turi būti pagaminta iš antikorozinių medžiagų, kurių negali paveikti mėsos organoleptinių savybių arba paversti ją kenksminga žmonių sveikatai; minėti paviršiai turi būti lygūs ir lengvai valomi bei dezinfekuojami;

b) jose turi būti įrengti veiksmingi prietaisai, saugantys mėsą nuo vabzdžių ir dulkių; jos turi būti nepralaidžios vandeniui, kad nepratekėtų skysčiai;

c) jei jose gabenamos skerdenos, perpus sukapotos skerdenos arba ketvirčiai, turi būti įrengti antikoroziniai įtaisai mėsai pakabinti, pritvirtinti tokiame aukštyje, kad mėsa negalėtų liestis su grindimis; ši nuostata netaikoma higieniškai įpakuotai užšaldytai mėsai.

38. Transporto priemonės arba konteineriai, skirtis mėsai gabenti, jokiu būdu negali būti naudojami vežti gyviems gyvuliams arba produktams, galintiems pakenkti mėsos kokybei arba ją užteršti.

39. Tuo pačiu metu ta pačia transporto priemone ar konteineriu, kuriais gabenama mėsa, negali būti vežama jokių kitų produktų. Be to, ta pačia transporto priemone negali būti gabenami nenuplikyti skrandžiai, nenuluptos, nenuplikytos ir plaukuotos galvos ir kojos.

40. Mėsai gabenti naudojamos transporto priemonės arba konteineriai tuoj po iškrovimo turi būti išvalyti ir išdezinfekuoti.

41. Skerdenos, skerdenų pusės ir ketvirčiai, išskyrus užšaldytą mėsą, įpakuotą pagal higienos reikalavimus, turi būti gabenami pakabinti. Kitokie gabalai ir subproduktai, jei jie neįpakuoti ar nesudėti į antikorozines dėžes, turi būti pakabinami arba dedami ant stovų. Tokie stovai, pakuotės arba konteineriai turi atitikti higienos reikalavimus. Vidaus organus visada būtina vežti stipriose, vandens ir riebalų nepraleidžiančiose pakuotėse, kurias galima panaudoti antrą kartą tik išvalius ir išdezinfekavus.

42. Oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas prieš išsiųsdamas transporto priemones arba konteinerius turi užtikrinti, kad jie ir jų pakrovimo sąlygos atitinka šio skyriaus higienos reikalavimus.

II PRIEDAS

PAVYZDYS

SVEIKATOS SERTIFIKATAS

šviežios mėsos, skirtos siųsti į EEB valstybę narę [1]

Nr. .....

Eksportuojanti šalis .....

Ministerija .....

Departamentas .....

Nuorodos ..... (nebūtina)

I. *Mėsos tapatybės nustatymas:*

Mėsa .....
(gyvūno rūšis)

Gabalų pobūdis .....

Pakuotės rūšis .....

Gabalų arba pakuočių skaičius .....

Svoris neto .....

---

[1] *Šviežia mėsa*: pagal Direktyvą, nurodytą šio sertifikato IV dalies b punkte – tai visos maistui tinkamos naminių galvijų, kiaulių, avių ir ožkų bei neporakanopių dalys, kurios nebuvo jokiais konservavimo būdais apdorotos; tačiau atšaldyta ir užšaldyta mėsa laikoma šviežia.

II. *Mėsos kilmė:*

Patvirtintos skerdyklos (-ų) adresas (-ai) ir veterinarinio patvirtinimo numeris (-iai)

.....

Patvirtintos mėsos išpjaustymo įmonės (-ių) adresas (-ai) ir veterinarinio patvirtinimo numeris (-iai)

.....

III. *Mėsos paskirties vieta:*

Mėsa bus siunčiama iš .....
(pakrovimo vieta)

į .....
(paskirties šalis ir vieta)

šia transporto priemone [1] .....

Krovinio siuntėjo pavadinimas ir adresas .....

Krovinio gavėjo pavadinimas ir adresas .....

IV. *Sveikumo patvirtinimas:*

Aš, toliau pasirašęs oficialiai paskirtas veterinarijos gydytojas, patvirtinu, kad

a) šiame dokumente aprašytoji mėsa [2] ar mėsos paketai [2] turi antspaudus, rodančius, kad tai yra patvirtintose skerdyklose paskerstų gyvulių mėsa;

b) remiantis veterinariniu patikrinimu, atliktu pagal Direktyvą dėl sveikatos problemų, turinčių įtakos Bendrijos vidaus prekybai šviežia mėsa, nustatyta, kad ji/jie tinka maistui;

c) ji/jie buvo išpjaustyta patvirtintose mėsos išpjaustymo įmonėse [2];

d) jai/jiems buvo (arba nebuvo) atliktas trichinoskopijos tyrimas [2];

e) transporto priemonės ir konteineriai, kuriais gabenama ši siunta, bei siuntos pakrovimo sąlygos atitinka šioje direktyvoje nurodytus higienos reikalavimus.

Išduotas ..... , ...
(vieta) (laikas)

.....
(Oficialiai paskirto veterinarijos gydytojo pavardė ir parašas)

[1] Jei gabenama geležinkelio vagonais arba sunkvežimiais, turėtų būti nurodomas registracijos numeris, o jei gabenama oro transportu — reiso numeris.

[2] Nereikalingą išbraukti.